

- 6 **הקדמה**
- 12 **סדר בדיקת וביעור חמץ**
זהירות, עבודה זרה לפניך!
- 16 **סדר קרבן פסח**
- 19 **סדר ההגדה**
סוסים או מלאכים? | שידוך לא
מהעולם הזה
- 25 **קדש**
אצילות על המפה
- 31 **ורחץ, כרפס, יחץ**
- 35 **מגיד**
- 36 **הא לחמא עניא**
עשירות לכל דורש | כשהתודעה כלואה
| אז, כאן ועכשיו | ארוחת ניצוצות |
לא מסתכלים על השעון
- 44 **מה נשתנה**
זיכרונות ילדות | חשיפה! | חילוץ בדרך
אליך | לא כמו כולם | ומה יהיה מחר?

54 עבדים היינו
לא לפי הסדר | צא כבה, צא!

58 מעשה ברבי אליעזר
לא לצאת לבר | אור מעל הרמזורים

62 אמר רבי אלעזר
לא גדול עלינו | לצאת בכל מחיר? |
תמיד רלוונטי | איך זוכים לכוון להלכה?

68 כנגד ארבעה בנים
פרק בחינוך | "אחד" בשפות שונות |
יחסי שכנות ומעלת התמימות |
מדלגים לתוך המגבלות | באנו לעבוד |
חירות בשלושה שלבים

מתחילה עובדי עבודה זרה
78 היו אבותינו
ניקוי ראש | זו הבטחה: אתה מסוגל
| כאן בוחרים

83 ברוך שומר הבטחתו לישראל
הספירה לאחור החלה, מזמן |
חירות מכל צד | מי עבד אצל מי?

88 והיא שעמדה
זרועות הביטחון | בלי פג תוקף

92 ארמי אוכד אבי
מי כאן לא הגיוני?

94 וימררו את חייהם
רצוצים ולא מרוצים

97 עמלנו - אלו הבנים
מלאכת הפריון היהודי | לא להכלה!

100 ויציאנו ה' ממצרים
הכי בפנים - בחוץ | דילוג של אהבה

108 דיינו
לא עוצרים, כולם יוצאים! |
הסודות שהתייבשו | עיניים על המטרה |
למשימה נבחרתם | הליך שחרור ארוך

119 בכל דור ודור
לצאת היום, לצאת מחר
| מדרגות של התבטלות

125 ברוך אתה... אשר גאלנו
גאולה בגוף, גאולה בנפש

129 **רחצה, מוציא, מצה, מרוח,
כורך, שולחן עורך**

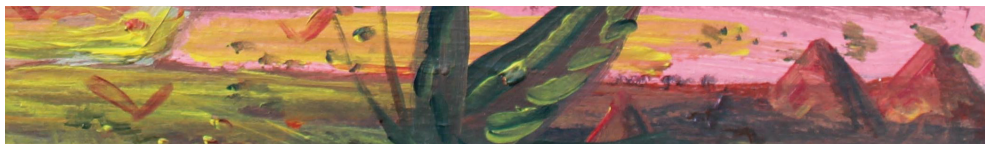
135 **צפון, ברך**

144 שפוך חמתך
לשם ייחוד שמים בארץ

147 **הלל, נרצה**

159 לשנה הבאה בירושלים
יראה שלמה - כצדיקים ובעלי תשובה
| לא מוותרים על אף יהודי!

164 מקורות

הקדמה

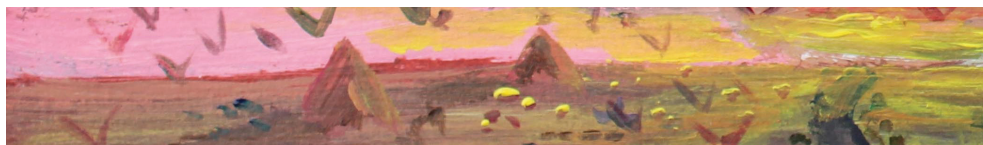
חפשו עוד מוטיב יהודי-היסטורי שחובק כמוהו את חיינו מכל עבר. לא תמצאו, אין עוד משהו שמתקרב לסיפור יציאת מצרים. אמנם כל חגי ישראל מקרינים עלינו את אורם מדי שנה במועדם, מאז התרחשו האירועים לראשונה ועד ימינו, ואנחנו מתבשמים ומעשירים את נשמתנו מהם, אבל הקרינה המזינה הזו ממוסגרת בעיקר אל הימים שהוקדשו להם בלוח השנה. לעומתם, בכל הקשור לחג הפסח והלילה הפותח אותו, ליל הסדר, הסיפור (תרתי משמע) שונה לחלוטין. ממש לא מדובר כאן על מעשים ומנהגים של פעם בשנה; אם נסתכל סביב נגלה מיד שמצוות רבות, כוונות ומעשים שאנו רגילים בהם על בסיס יום-יומי - יונקים את הווייתם מיציאת מצרים.

כך למשל, יום שבת-קודש נקבע כ"זכר ליציאת מצרים", מלבד היותו "זכר למעשה בראשית". גם בקריאת שמע, פעמיים בכל יום, אנחנו מזכירים את יציאת מצרים, וזאת מלבד אזכורים רבים נוספים במסגרת התפילות הקבועות, ועוד.

מי לא מכיר את המשפט (פסחים י, ה) "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים"? מכירים היטב. והמילים הללו נצבעו בצבעים בוהקים על ידי האדמו"ר הזקן (תניא פרק מז) שניסח אותן בתוספת המילים "וכל יום ויום", ולא סתם. כי באמת, יציאת מצרים שהיא "יסוד גדול ועמוד חזק בתורתנו ובאמונתנו" (חינוך מצוה כא) מוארת על ידי תורת החסידות והופכת לאבן-יסוד ממש של עבודת ה' מדי יום.

העולם הזה כולו - אמרו צדיקי החסידות - כשמו כן הוא: העלם והסתה. בחוצפתו הוא חוצץ ומכחיש את הנוכחות האלוקית. הוא מיצר ומעיק על עבודת ה', סוגר עלינו מכל כיוון וכובל אותנו באזיקים אל קרקע המציאות. החדשות הטובות הן שיציאת מצרים אינה אירוע חד-פעמי, אלא מכוחה גם אנחנו יכולים היום - עכשיו! - לפרוץ את המסגרות הללו, לפסוח ולדלג אל מעל הטבע, לקראת קול דודנו-אוהבנו שמדלג גם הוא כנגדנו, מידה כנגד מידה.

מת'י בדיוק אנחנו מצווים לזכור את יציאת מצרים? כל יום. "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך" (פרשת ראה טז, א). עם זאת, 'ראש השנה' למצווה התדירה הזו הוא ליל הסדר - הלילה בו הופיע הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו להכות במצרים ולהרים את ישראל לשחקים. בלילה הזה יש לנו משימה - לפרק לפרטי-פרטים את סיפור יציאת מצרים לכל מרכיביו, עד שייקלט במוחם של הזוטטים והזקנים, הרשעים והחכמים כאחד, ויוכל להזין את נשמותינו במשאבים רוחניים כבירים, כך שנוכל מכוחו לצאת ממצרים גם מחר, מחרתיים ולאורך כל השנה.

את המסע הזה אנחנו עושים בליל הסדר עם ההגדה של פסח, החביבה כל-כך על כל עם ישראל. עם רקורד של יותר מ-1000 שנה, ההגדה הפכה לאחת מנקודות החיבור המשמעותיות ביותר בין כל שכבות העם. כולם מוצאים בין המילים העתיקות את סוד ויסוד מהותם-שלהם, כמו חגיגת יום הולדת ענקית של עם שלם. דורות של יהודים, מאב לבן ומסתבא לנכדה - בסלון מודרני בישראל, במרתף חשוך בספרד או במחנה עבודה סיבירי - שאבו ושואבים ממנה תקווה שבכל דור ודור הקדוש ברוך הוא יצילנו מן העומדים עלינו לכלותינו, בגוף ובנפש.

אינספור פירושים נכתבו להגדה על ידי גדולי וחכמי ישראל לדורותיהם, איש על פי דרכו. ובדורנו, בתוך יכול הספרים העצום שהופיע בעידן הדפוס המתקדם, בולטים שני הכרכים העמוסים 'הגדה של פסח עם ליקוטי טעמים, מנהגים וביאורים' - על נוסח ההגדה ומשמעויות חג הפסח כולו - ממשנתו של רועה ישראל, הרבי מליובאוויטש.

ראשיתם של ספרים עבי-כרס אלו היא בחוברת צנועה שהרבי הוציא לאור עוד בימי חותנו, הרבי הריי"צ, והוקדשה - כנאמר בכותרת המשנה שלה - לכירור "דינים, מנהגים, מקורות וטעמים" בהגדה של פסח.

מאז הופעתה במתכונתה הראשונית, בשנת תש"ו, התחבכה ההגדה של הרבי על כל אוהבי התורה שפגשו בה. די אם נציין לדברי הגאון רבי שלמה יוסף זיין זצ"ל הכותב: "הגדה נפלאה שמעטים דוגמתה, ומתאימה לכל אדם מישראל, כחסיד כאשר איננו חסיד. אלמלא הייתי חושש לסלידתם של חסידים מהגדרת חול לעבודת קודש, הייתי אומר שזוהי עבודה מדעית ממדריגה ראשונה. על כל פנים: פנינה בספרות ההגדית" (ספרים וסופרים ח"ג).

גם בחלוף השנים, לאחר שישב על כיסא חותנו בהנהגת החסידות, הרבה הרבי לעסוק בענייני ההגדה וחג הפסח, הלכותיו ומסריו. את הדברים העלה בפני הציבור בעת ההתוועדויות הארוכות, כמו גם במכתביו הכלליים שנשלחו "לכל בני וبنות ישראל בכל מקום שהם" מדי שנה, בפרוס חג הפסח, במשך ארבעים שנה רצופות. מכתבים אלה - כולל מכתבים בסוגיות החג שנשלחו לנמענים פרטיים - יחד עם שיחותיו המוגהות, כונסו בספרים האמורים המהווים אוצר בלום של תוכן עשיר לכל פניו של חג הפסח, הגלויות והנסתרות.

אך לא זהו נושא ספרנו.

בספר שלפניכם - סיפור ייחודי ליציאת מצרים, מתוך משנת הרבי, העומד בפני עצמו.

במשך עשרים שנים רצופות - החל משנת תשי"א, לאחר הסתלקות חותנו, ועד שנת תשל"ל, האחרונה לפני פטירת חמותו ע"ה - ערך הרבי את הסדר בדירת חותנו, בקומה העליונה של מרכז החסידות, בית 770 בברוקלין, ניו יורק, כשלצד השולחן מסבים רק יחידי סגולה מזקני החסידים (לאחר מכן עבר הרבי לערוך את הסדר בביתו הפרטי, יחד עם רעייתו הרבנית ע"ה, כמלך בהיכלו).

במשך כל זמן הסדר, הרבי לא האריך בדברים. אבל עם גמר הסדר, הרבי היה יורד לבית המדרש להתוועדות מיוחדת עם קהל החסידים, בשעה בלתי שגרתית בעליל. לפני הרבי הייתה פתוחה ההגדה של פסח, והרבי היה לומד עם השומעים פסקה אחר פסקה, הופך בה והופך בה בענייני עבודת ה'

הייחודיים ללילה זה, לעתים עד עלות השחר, "היו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה".

המעמד היה מרומם. לכל אורכו האיר סודו של ליל הסדר, בו - כפי שהרבי היה חוזר ומדגיש - אנחנו זוכים להתגלות "אני הוא ולא אחר!" וממנה יונקים את ההכרה כיצד "עכשיו", ברגע זה ממש, "קרבתנו המקום לעבודתו!", עד שכל אחד יכול היה לחוש ש"הוא יצא ממצרים" ממש. לאחר קיום ליל הסדר, איש איש עם בני ביתו, הציבור היה מגיע לבית המדרש ומתרום עם הרבי לפסגות של יציאת מצרים, גבוה מעל גבוה, מנפצים עוד חומה ועוד מסך מדומה, עד אין סוף.

בשנים האחרונות נערכו מחדש תורותיו של הרבי מההתוועדויות הליליות המופלאות הללו, כולל אלה שלא עברו את הגהתו, על ידי 'ועד הנחות בלשון הקודש', כחלק מסדרת המופת 'תורת מנחם' בה מתועדים כל מאמריו ושיחותיו בשנות הנהגתו. (עד לימים אלו הופיעו 78 כרכים מהשנים תש"י-תשל"ה, ועוד קודם להם הופיעו 43 כרכים מהשנים תשמ"ב-תשנ"ב).

זה שנים השתוקקתי לחלוק עם הקהל הרחב את הרעיונות המופלאים שהנחיל לנו הרבי בלילות הסדר עצמם, דבר שבוודאי יעניק ממד חדש ומשמעויות עמוקות לחוויית ליל הסדר בכל בית בישראל. הספר שלפניכם מגשים את החלום הזה.

אמנם לעולם אין תחליף ללימוד ולעיון בספרי המקור, אך מתוך רצון להנגיש את המים החיים האלה לכל יהודי באשר הוא - ניגשתי עם חבריי אל המלאכה הגדולה. מתוך כמאתיים פסקאות מבוארות בררנו יותר מחמישים, ואותן ערכנו, קיצרנו וכתבנו בשפה עכשווית שוטפת ונעימה לקריאה. לעיתים הוספנו דוגמאות הממחישות את דברי הרבי, ובה בעת נזהרנו שהעריכה לא תפגע בתוכנם ובכוונתם של הדברים. עם זאת יש להבהיר שכל מה שנכתב בספר זה הוא על אחריותנו, וייתכן שלא דייקנו עד תום כוונת דברי הרבי.

דברי הרבי משולבים לצד נוסח ההגדה והנהגות ליל הסדר מסידורו של בעל התניא.

ספר זה חובר לסדרת הספרים 'שווה לכל נפש - חסידות בלשון עכשווית', במסגרתה הבאנו אל חיק הקוראים ביאורי חסידות מעובדים על התפילה, חגי ישראל, עבודת ה' ופרקי אבות.

תודתי נתונה לרב אהרוני ברנשטיין שעמל על עריכת הספר מתחילה ועד סוף, ולרבנים שמואל וולס, אברהם וולף וחיים הרשקוביץ על הפקת הספר בדקדוק ובמקצועיות. תודה לסטודיו 'דוסה' על העימוד והעיצוב הנעים והמרענן.

אני תפילה שהקורא בספר זה ימצא טעם חדש ומלהיב בקריאת ההגדה של פסח, ויזכה לצאת לחירות אישית ממצרים שבנפשו. ובקרב ממש נדלג כולנו יחד אל הגאולה האמיתית והשלימה.

משה שילת

כפר חב"ד | ערב פסח תשפ"ג

עשירות לכל דורש

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כל דכפין
יייתי ויכול. כל דצריך ייתי ויפסח. השתא הכא. לשנה הבאה
בארעא דישראל. השתא עבדין לשנה הבאה בני חורין

אז מה יש לנו במשפטים שפותחים את ההגדה - סיפור על המצה, הזמנה
לליל הסדר או תפילה לגאולה? חגרו חגורות, עזבו רגע את הפשט ונמריא
להתוועדות חסידית:

בתחילת הסדר אנחנו עניים, שלא לומר מצריים. פרעה מכריז "לא ידעתי
את ה'" (שמות ה, ב) ומשקף בכך את התודעה המצרית ואת התודעה הגלותית
שלנו: המוחין ("אבהתנא") נאכלו והתאדו, ואף אחד לא מכיר פה את
הקדוש ברוך הוא. איפה הוא? המוחין ריקים, התודעה והלב ריקים. הצילו!

גם אם הכל בסדר, הכל לא בסדר. זוהי הגדרת הגלות, ואנחנו לא היחידים
שתקועים בה. גם הקדוש ברוך הוא בגלות איתנו ובגללנו. מצד אחד הכל
בסדר, כי הקדוש ברוך הוא כאן איתנו, אבל באמת הכל לא בסדר - כי אף
אחד לא רואה אותו. אנחנו עניים בדעת. לחם עוני זה אנחנו.

הזמנה לאמונה

מה עושים? זזים לגאולה.

הקדוש ברוך הוא מבקש ומבטיח: אל תאמינו לחושך ולריקנות, כל מי
שרעב לאלוקות ("כל דכפין") מוזמן לבוא ולקבל אוכל. אחרי המנה
הראשונה תקבלו תיאבון. אחרי נגיסה אחת באלוקות, אף אחד לא מתכוון
לעצור. כל מי שידרוש עשירות יקבל אותה! עושר של טעמים באלוקות
("יייתי ויפסח") מחכה לכם עם קרבן הפסח, שנאכל על השובע (פסחים ע, א).

אחרי שהגענו לעשירות של דעת ורגש קרובים לאלוקות, אין שום סיבה
להישאר בגלות. רק העניות מנוולת ומכערת את בני ישראל. לעומתה,
עשירות הדעת מביאה גם עשירות בגשמיות, ואז אין מעצור בפני רצונו

של כל יהודי לדבוק בתורה ובמצוות ("ארעא דישראל"), ומשם הדרך שלולה אל הגאולה השלמה - "לשנה הבאה בני חורין".

הפסקה הזו פותחת את ה'מגיד', כי היא מספרת את כל הסיפור שלנו ומסמנת את תכלית הערב: לעורר מחדש את האמונה בכלל, ובפרט את האמונה בביאת המשיח. גלות מצרים היא שורש לכל הגלויות, וגאולת מצרים שורש לכל הגאולות. אנחנו מוזמנים להפסיק להחשיב את המציאות של החושך, הענן והערפל.

הקדוש ברוך הוא מבקש מאיתנו: הגאולה כאן! ערכתי שולחן, רק תרצו. רק תדרשו. רק תאמינו.

כשהתודעה כלואה

אַבְהֵתָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם

הגמרא מספרת (כתובות סו, ב) על בתו של נקדימון בן גוריון, שהיה עשיר מופלג בתקופת בית שני. הבת התאלמנה והגיעה לבית הדין כדי שיקצוב לה את מזונותיה מתוך סכום הירושה, החלטה שבית הדין מקבל לפי מצבה הפיננסי של המשפחה ורמת החיים שלה. ואז הגיעה סצנה מדהימה: בית הדין פסק שלצורך בשמים בלבד, עליה לקבל סכום של ארבע מאות זוז בכל יום! סכום שאחרים היו שמחים להרוויח בשנה שלמה (לשם השוואה, נסו להיזכר באיזה סכום קונים גדי, לפי הפיוט 'חד גדיא'). הסכום האגדי הזה היה מדויק למשפחת בן גוריון, אבל הבת־האלמנה כל כך נעלבה מהסכום הקטן לדעתה, עד שהיא קיללה את הדיינים ואמרה "לבנות שלכם תפסקו כאלו סכומים!", והחכמים ענו "אמן!". הלוואי שמישהי תקבל אלפית מהסכום הזה. עם קללות כאלו, מי צריך ברכות?

קשה לנו לחשוב בסדרי גודל אחרים משלנו. אם עני ידמיין איך חושב האישי העשיר ביותר בעולם, לא רק שהוא ייכשל בכך - הוא אפילו לא יתקרב לתיאורו של עני בדמיונו של העשיר... ובליל הסדר, כל עוד לא הגיעה הגאולה השלמה, לצערנו אנחנו בצד של העני.

עושר של בושא

"הא לחמא עניא". למה אנחנו עניים? "אבהתנא בארעא דמצרים". האבות, שרומזים לתודעה ולמוחין, הם בארץ המיצרים והגבולות. או במילים פשוטות: אנחנו חושבים בצורה כל כך מוגבלת, כל כך ענייה, אנחנו ככלל לא בעניינים! גם תפיסת התורה והאלוקות העשירה ביותר שלנו, היא בושא אל מול חשיבה עשירה באמת. כי כשיוצאים לחירות רוחנית אמיתית, מפסיקים לחשוב בתודעה של גבול. באלוקות אין גבול! ואנחנו לא יודעים איך חושבים במוחין כאלו.

הנביא ירמיה (טו, יד) אומר שבגאולה העתידה לא יהללו את הקדוש ברוך הוא על יציאת מצרים אלא על הגאולה האחרונה. הגאולה האחרונה תהיה גדולה הרבה הרבה יותר מגאולת מצרים, רק אז נבין מהי עשירות רוחנית אמיתית ומה לא היינו מסוגלים לקלוט טרם הגאולה.

אבל אל תיכנסו לדיכאון. ההתחלה, גם של הגאולה העתידה, כבר כאן. "לשנה הבאה בני חורין". כשאנחנו בתנועה של יציאה, אנחנו נעים בכיוון הנכון, ומקבלים את הכוח לצאת מכל ההגבלות. ובלשונו של הרבי: "מעניות שלמטה מטעם ודעת לעשירות שלמעלה מטעם ודעת, שזוהי העשירות האמיתית".

אז, כאן ועכשיו

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים.
כל דכפין ייתי ויכול. כל דצריך ייתי ויפסח

רק לפני חודש היה פורים וקראנו במגילת אסתר (ט, כה) את הפסוק "והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור". "נזכרים" זה אומר שאנחנו מציינים את הניסים ומודים עליהם. אבל מה זה "נעשים"?

הפשט הוא שאנחנו עושים את מצוות החג, אבל תורת הקבלה מפרשת את הפסוק עוד יותר כפשוטו - הימים האלה נעשים מחדש בכל דור. כשאנחנו נזכרים באירועי החגים - הניסים נעשים שוב, האירועים מתחוללים כעת. כך אומרת לנו גם ההגדה "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו

הוא יצא ממצרים". יציאת מצרים אינה אירוע מלפני אלפי שנים, אנחנו מוזמנים לצאת ממצרים ברגע זה ממש.

התעלפתם כבר?

אנחנו מכירים את זה. הדמיון והרגש הם תמיד בהווה. אם אתם קוראים תיאור מותח והאירוע נוגע בלבכם - הרגש פועם בכם ברגע זה. הוא לא מכוסה באבק ישן. הרבי הרש"ב מליובאוויטש סיפר על מישהו ששחזר כיצד עמד מול הקיסר בפעם הראשונה, ובדמיונו הוא הצליח לחוות את האירוע מחדש ובצורה כל כך חדה, עד שנפל והתעלף! וכך בליל הסדר אנחנו נזכרים, ומתעלפים! הדברים נעשים עכשוויים גם ברוחניות וגם ברגש שלנו.

לכן אנחנו פותחים את ההגדה באמירה התמוהה לכאורה "הא לחמא עניא" - המצות האלו שעל השולחן, הן לחם העוני שאכלו אבותינו במצרים. המצות האלו ממש! אנחנו מתעלים מעל לגבולות זמן ומקום, אבותינו ואנחנו מתאחדים, וכמובן שאנחנו עצמנו, בני ישראל החיים כיום, מתאחדים מעל למגבלות הגוף והרכוש, ולכן "כל דכפיין" מוזמן לחלוק עימנו את כל צרכי הפסח. מתוך אותה התעלות נביא את הגאולה, ונזכה ל"כל דצריך ייתי ויפסח" - כל מי שצריך מוזמן לעשות איתנו את קרבן הפסח בבית המקדש.

ארוחת ניצוצות

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא
בארעא דמצרים... לשנה הבאה בני חורין

הטעם הסודי לגלות מצרים (ולכל הגלויות) הוא ניצוצות של קדושה שהתפזרו בעולם ונתקעו במצרים. בני ישראל נשלחו ל'ברר' אותם ולהעלות אותם בחזרה אל הקדושה. בדרך כלל בירור של ניצוצות נעשה במצב של "עשירות", כלומר של גילוי אור אלוקי שממגנט אליו את כל הניצוצות, שמשתוקקים אליו כמו פרפרים אל האור. החידוש במצרים היה בירור מתוך מצב של "עניות", כשאנחנו שקועים במ"ט שערי טומאה.

במצב כזה ניתן לברר ניצוצות רק מתוך עבודה של ביטול עמוק לריכונו של עולם. אין לנו מגנט, יש לנו את־חפירה וסבלנות.

המצדה, סמל הענווה והביטול, נותנת כוח לקחת את חלקי הקדושה המצויים בשבי הקליפות. לקחת את המצוי תחת ידי עשיו, "בנה הגדול" (תולדות כו, טו), לגאול אותם ולהפוך אותם ל"רכוש גדול" (לך לך טו, יד) בידי הקדושה.

כך ניתן לקרוא את דברי ההגדה: **הא לחמא עניא** - למרות שאבותינו היו במצב של עניות, היפך הקדושה, הם התבטלו לגמרי לקדוש ברוך הוא, ולכן: **די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים** - הם הצליחו 'לאכול' ולברר את ניצוצות הקדושה במצרים. **לשנה הבאה בארעא דישראל**, **לשנה הבאה בני חורין** - תכלית בירור הניצוצות היא לא רק להוציא אותם מהבונן, אלא כמובן להביא אותם הביתה, בני חורין לחלוטין, אל פסגת הקדושה.

לא מסתכלים על השעון

כל דכפין ייתי ויכול,

כל דצריך ייתי ויפסח

את מי בדיוק אנחנו מזמינים במילים "כל דכפין ייתי ויכול" כשאנחנו כבר אחרי הקידוש, באמצע ליל הסדר בבית שלנו? את מי שרעב היינו צריכים להזמין אתמול, או לכל המאוחר בבית הכנסת.

כשאנחנו מדברים על "כל דצריך ייתי ויפסח", המתייחס לקרבן פסח, הדבר קשה שבעתיים: הרי לפי הלכות קרבן פסח, בשביל לאכול היה נדרש להצטרף לחבורה עוד לפני הקרבת הקורבן. אז על מה אנחנו מדברים?

אומרת החסידות: "יפסח" הכוונה היא ידלג. "שמי שזקוק וצריך לעבודה באופן של דילוג, ולא די לו בעבודה מסודרת, אזי נותנים לו גם עניין זה". עבודת ה' "באופן של דילוג" היא עבודת התשובה. אנחנו יודעים שיהודי הוא בעל הבית על ההתנהגות שלו בהווה ובעתיד, אבל העבר תקוע בעבר ואי אפשר לשנות אותו. לכאורה.

אבל התשובה מדלגת על כל הכללים, חורגת ממגבלות הזמן, ותשובה

עילאה הופכת אפילו את הזדונות מהעבר לזכויות. העבר נתון בידיים שלנו, ולכן יהודי יכול להחליט בליל הסדר, שהוא מצטרף לקרבן פסח כבר לפני שש שעות, בצהרי ערב פסח.

בולמוס פסח

אם זה נשמע לכם יותר מדי חסידי, הנה גם המקום בהלכה: הגמרא אומרת (יומא פג, א) שמי שאחזו בולמוס, מותר לו לאכול מכל דבר, מכיוון שזהו מצב של פיקוח נפש. וכך דוד המלך אכל מלחם הפנים, על אף שלא היה כהן (שמואל-א כא, ו). אז אם יהודי מגיע למצב שהוא חייב קרבן פסח וזה ממש פיקוח נפש בשבילו, צריכים לתת לו לאכול מהפסח למרות שהוא לא ממנויו.

”כל דכפין ייתי וייכול” - כל מי שרעב, אבל עדיין לא גווע, יבוא ויאכל, כלומר יעבוד את ה' צעד אחרי צעד באופן מסודר. אבל ”כל דצריך” מי שממש צריך והדבר נוגע בנפשו, ”ייתי ויפסח” - יזכה לעבודה של דילוג, לתשובה עילאה שמהפכת את כל הזדונות. ומתוך כך ”לשנה הבאה בארעא דישראל, לשנה הבאה בני חורין” בקרוב ממש.

